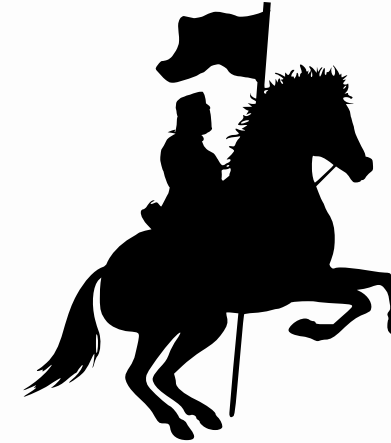
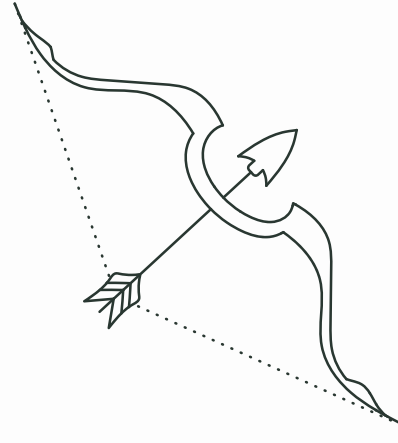

ÖZET

Danışmendname adlı eserdeki maddi kültür ve sosyal hayat unsurları incelenmektedir. Eserin 9. meclisi ile 17. meclisi arası çalışmanın kapsamını oluşturmaktadır. Danışmend Gazi'nin Anadolu'daki fetihlerini anlatırken, o döneme ait bilgileri sunar. Eserde, Danışmend Gazi'nin dönemindeki maddi kültür ve toplumsal yaşam hakkında bilgiler bulunmaktadır. Danışmend Gazi'nin Anadolu'ya gelişi ve bu gelişimin etkileri gösterilmektedir. Eser, Danışmend Gazi'nin liderliği altında gelişen toplumsal düzenin, insanların yaşam tarzları, beslenme alışkanlıkları, ritüelleri ve gelenekleri gibi maddi kültür ve sosyal hayat unsurlarını sunar. Ayrıca, Danışmend Gazi'nin mücadeleci kişiliği ve çevresinde oluşan sosyal etkileşim gibi konular ele alınmaktadır. Eserdeki bilgiler, dönemin yazılı kaynakları, arkeolojik buluntular ve diğer kaynaklarla desteklenmektedir. Bu araştırmalar, Danışmend Gazi'nin dönemindeki toplumun maddi kültürünü ve sosyal yaşamını daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır.

AMAÇ VE YÖNTEM

Çalışmanın amacı, Danışmendname'de yer alan maddi kültür ve sosyal hayat unsurlarını tespit etmek ve incelemektir. Bu bağlamda Danışmend devletinde ordu ve askeri unsurların önemi, ordu yapısı, silahlar, Melik ve Gâzi unvanları, gazilik geleneği, yiyecek, eğlence ve müzik unsurları gibi konuları ele alınmaktadır.

Çalışmanın yöntemi, eserdeki bilgilerin derlenmesi, analiz edilmesi ve metinde yer alan açıklamalar üzerinden konuların incelenmesidir.

KAPSAM

Bu çalışma kapsamı, Danışmend Gazi'nin genel bakış altında toplumsal düzenin maddi kültür ve sosyal hayattan şüphe duymalarını incelemektir. Bu unsurlar arasında insanların yaşam tarzları, beslenme alışkanlıkları, ritüelleri, gelenekleri ve sosyal etkileşimleri yer almaktadır.

SONUÇ

Eserdeki maddi kültür ve sosyal hayat unsurları 17 başlık altında incelenmiştir ve bu incelemeler sonucu bazı tespitlere ulaşılmıştır. Savaş ve Askerlik ile İlgili Hususlar şu şekildedir: Türk-İslam devletlerinde İslamiyet öncesindeki Türk toplumunda ordu ve askeri unsurların önemine değinilmektedir. Danışmend devletinde ordu, en önemli kurumların başında gelir ve Dânişmend-nâme eserinde orduyla ilgili genel özellikler aktarılmaktadır. Ordu, onlu askeri sistemine dayanır ve atlı ve yayalardan oluşur. Silahlar arasında ok, yay, kılıç ve gürz önemli bir yer tutar. Melik, hükümdar olduğu gibi aynı zamanda ordu komutanıdır. Danışmend ordusunun tamamı Müslüman olan Gâzi adı verilen askerlerden oluşur. Gâzi kelimesi, savaşta başarı kazanan komutanlara ve hükümdarlara verilen bir şeref unvanıdır.

Dânişmendli ordusunun önemli bir politikası ise gaza- cihad politikasıdır. Bu politika, İslam dininin savunulması ve yayılması amacıyla savaş ve cihadın kullanılmasını ifade eder. Gazilik geleneği, Türklerin savaşçı niteliklerinden kaynaklanır ve Anadolu'nun fethinde önemli bir rol oynamıştır.

Dânişmend ordusunun yaşadığı meskenler çoğunlukla otağ, hayme ve barıgâh gibi yerlerdir. Melik Dânişmend ve diğer gâziler sürekli fetih halinde buldukları için yerleşik bir düzenleri yoktur bu sebeple otağ, hayme ve bargah adını verdikleri çadırlarda kalmaktadır. Kitap boyunca barıgâh, otağ ve hayme gibi çadır türlerinin adı geçmektedir. Müzik öğeleri çoğunlukla savaş meydanlarında görülmüştür. Altın kıyafetler, genellikle zenginlik, ihtişam, güç ve statü sembolleridir. Kızıl altın, heyecan ve kudretin sembolüdür. Danışmend Devleti'nin ekonomisi tarım, ticaret ve vergilendirme gibi unsurlara dayanmaktadır. Son mecliste Melik Danışmend'in fethettiği yerleri haraca bağladığı anlatılır. Haraç meselesi ilk ve son kez burada geçer. Haraçın toplanması ve yönetimi, Danışmend Beyliği'nin merkezi otoritesi tarafından gerçekleştirilmektedir.

KAYNAKÇA

1. Demir, Necati (2004). "Danışmendname" İstanbul: Akçağ Yayınları
2. Kayhan, Hüseyin (2017) "İslamiyet'e Girerken Anadolu'da Oluşturulmuş İlk Kahramanlık Destanı Dânişmend-Nâme'nin Tarihi Değeri". Yeni Türkiye, cilt: XXIII, sayı: 98, s. 550-557
3. Akkaya, Ş. (1950). "Kitab-ı Melik Danışmend Gazi- Danışmendname. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi, 8 (1-2), 131-144